

آشنایی با نرم افزار ISE با مثال

مقدمه

در این گزارش، آشنایی با نرم افزار ISE و نحوه شبیه سازی کدهای VHDL با استفاده از نرم افزار ISE توضیح داده می شود. برای این منظور نحوه پیاده سازی یک نیم جمع کننده شرح داده می شود و نهایتاً نیم جمع کننده تولید شده شبیه سازی می گردد.

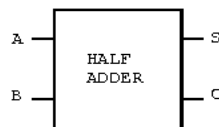
ساختار یک برنامه VHDL

زبان توصیف سخت افزار VHDL برای توصیف و شبیه سازی مدارهای دیجیتال از ساده ترین نوع آن یعنی گیت ها، تا سیستم های پیچیده تری مانند پروسسورها و ... به کار برده می شود. VHDL یک زبان استاندارد بین المللی برای توصیف مدارهای دیجیتال است. در طراحی مدارهای دیجیتال، معمولاً مدار را به تعدادی بلوک دیاگرام تقسیم می کنند و سپس مدار داخلی هر بلوک را، رسم می کنند. در ساده ترین حالت، یک طرح دیجیتال شامل یک بلوک است. همانطور که در برگه مشخصات یک IC، ورودی، خروجی های IC شرح داده می شود، در VHDL نیز در entity ورودی، خروجی های مدار یا ارتباط طرح با خارج مدار از طریق port آن مشخص می شود. همچنین در برگه مشخصات IC، مدار داخل IC یا معماری مدار رسم می شود. در VHDL نیز توسط architecture، مدار داخلی یا معماری مدار، یعنی طرز اتصال قطعات به ورودی، خروجی ها توصیف می گردد، به عبارت دیگر طرز کار مدار توضیح داده می شود.

هر فایل VHDL از سه بخش تشکیل شده است: معرفی کتابخانه ها، تعریف اینترفیس قطعه با دنیای بیرون خود، توصیف عملکرد قطعه. برای معرفی کتابخانه از دستورات Library و use استفاده می شود. به عنوان نمونه، سه خط زیر در اغلب فایل های VHDL آورده می شود.

```
library IEEE;
use IEEE.STD_LOGIC_1164.ALL;
use IEEE.std_logic_UNSIGNED.ALL;
```

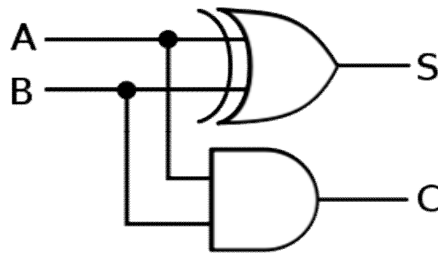
برای تعریف اینترفیس قطعه با دنیای بیرون خود از کلمه کلیدی entity استفاده می شود. به عنوان مثال برای یک نیم جمع کننده می توان این اینترفیس را به صورت زیر تعریف کرد. (معمولاً نامی که برای فایل انتخاب می شود با نامی که برای entity انتخاب می شود یکسان است)


```
entity HalfAdder is
    Port (
        a      :in  std_logic;
        b      :in  std_logic;

        Sum    :out std_logic;
        Cout   :out std_logic
    );
end HalfAdder;
```

در تعریف یک architecture باید مشخص شود که این توصیف برای کدام entity نوشته می شود.

به عنوان مثال توصیف عملکرد داخلی یک نیم جمع کننده به صورت زیر خواهد بود:

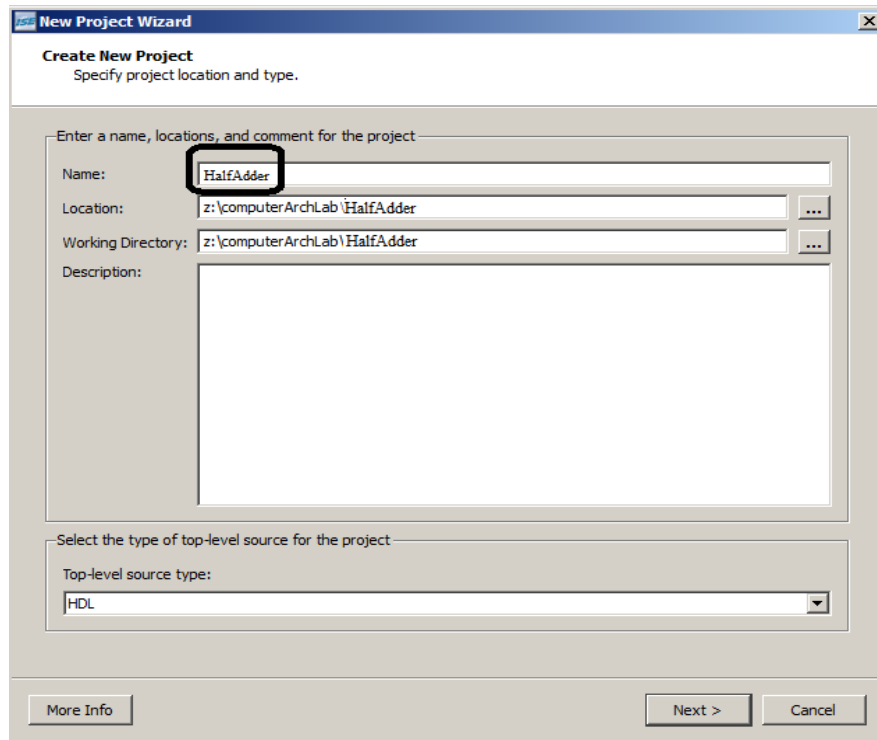
```
architecture Behavioral of HalfAdder is
begin
    Sum <= a xor b;

    Cout<= a and b;
end Behavioral;
```

آشنایی با نرم افزار ISE

نرم افزار ISE از محصولات شرکت زایلینکس است که یک محیط مجتمع برای کار با FPGA می باشد. این نرم افزار قابلیت شبیه سازی، سنتز و ایمپلیمنت و پراگرام کردن تمام تراشه های این شرکت را دارد. در این گزارش مراحل کامل نوشتن یک برنامه VHDL و شبیه سازی آن برای یک نیم جمع کننده توسط این نرم افزار آموزش داده می شود.

از منوی File گزینه New Project را انتخاب کنید. پنجره شکل ۱-۱ نمایش داده می شود. در این پنجره در قسمت Name نام پروژه را وارد کنید (مثلا HalfAdder)

شکل ۱-۱: ایجاد یک پروژه جدید

در مرحله بعد باید نام و مشخصات FPGA را معین کرد. در شکل ۱-۲، مشخصات یکی از FPGAهایی که در دانشکده موجود است انتخاب شده است.

New Project Wizard

Project Settings
Specify device and project properties.

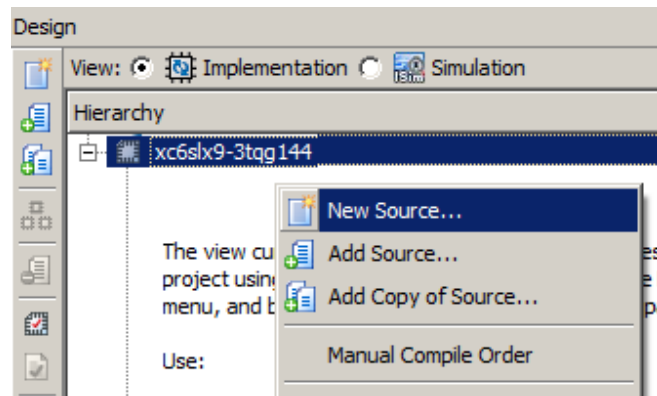
Select the device and design flow for the project

Property Name	Value
Evaluation Development Board	None Specified
Product Category	All
Family	Spartan6 خانواده تراشه
Device	XC6SLX9 نام تراشه
Package	TQG144 شکل تراشه و تعداد پایه های آن
Speed	-3
Top-Level Source Type	HDL
Synthesis Tool	XST (VHDL/Verilog)
Simulator	ISim (VHDL/Verilog)
Preferred Language	VHDL
Property Specification in Project File	Store all values
Manual Compile Order	☐
VHDL Source Analysis Standard	VHDL-93
Enable Message Filtering	☐

More Info < Back Next > Cancel

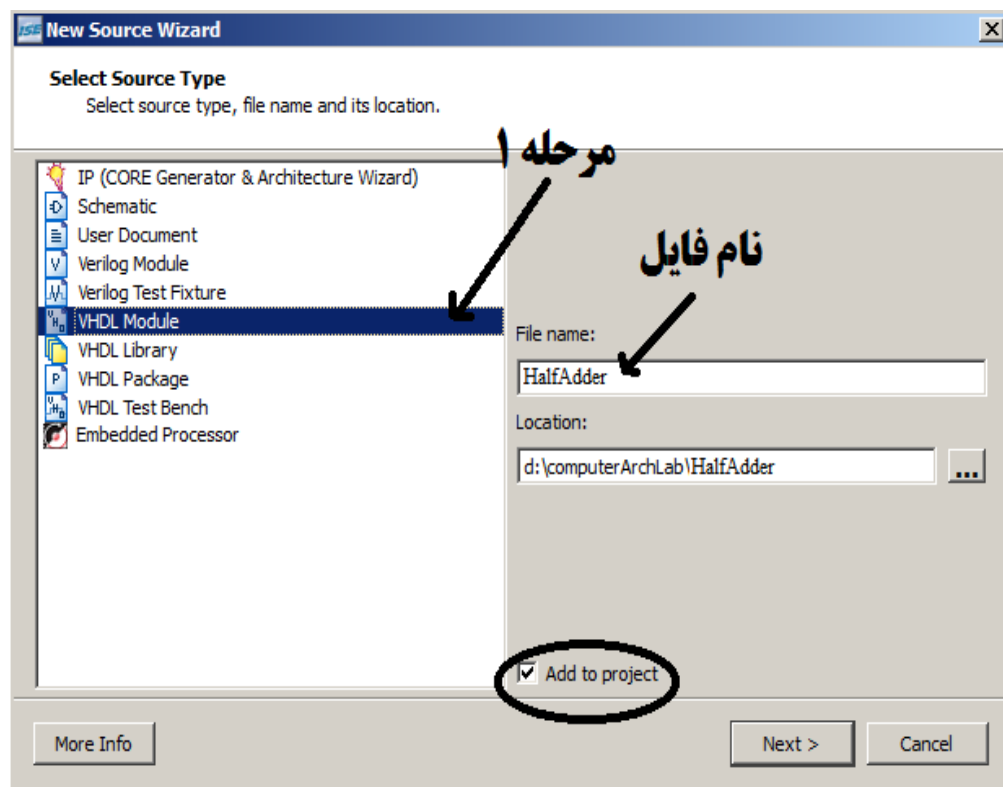
شکل ۱-۲: انتخاب FPGA

بعد از اتمام ایجاد پروژه، باید فایل های VHDL خود را به پروژه اضافه کنید. برای ایجاد یک برنامه VHDL جدید، مطابق شکل ۱-۳ روی نام تراشه FPGA، کلیک راست نموده و گزینه New Source را انتخاب کنید.

شکل ۱-۳: ایجاد یک فایل جدید و اضافه کردن آن به پروژه

سپس در پنجره ظاهر شده، نوع فایل جدید را VHDL انتخاب کنید و نام فایل را وارد کنید. در مرحله بعد نام پورت‌ها و نوع آن را مشخص کنید (با توجه به توضیحات داده شده در بخش ۱-۱-۱) تا نرم افزار ISE فایل VHDL را ایجاد کند.

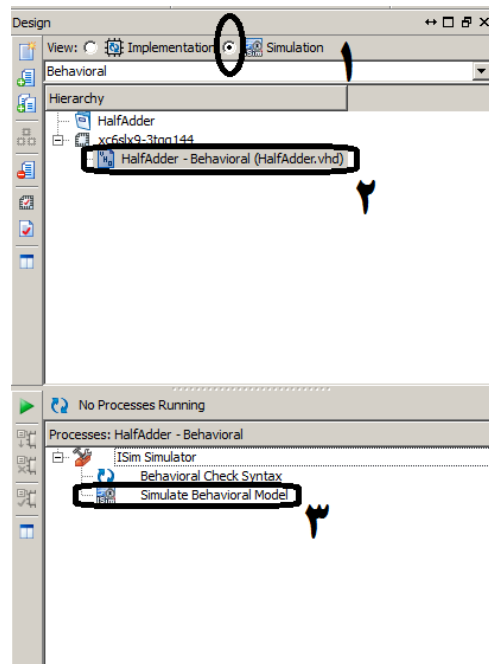

شکل ۱-۴: انتخاب نوع فایل جدید و نامگذاری آن

بعد از اتمام مراحل فوق، فایل VHDL تولید شده نمایش داده می‌شود. در این فایل کتابخانه‌های مورد نیاز به فایل اضافه شده و همچنین Entity نیز به صورت اتوماتیک تولید شده است. تنها کاری که باید انجام شود این است که قسمت architecture نیز تکمیل گردد. طبق برنامه داده شده در بخش ۱-۱-۱، این قسمت را نیز تکمیل کنید.

شبیه‌سازی مدار

حال پس از طراحی مدار و قبل از پیاده‌سازی آن بر روی برد FPGA نیاز به محیطی است که مدار خود را در آن شبیه‌سازی کنید و صحت عملکرد آن را مشاهده کنید. برای وارد شدن به محیط شبیه‌سازی، باید سه گام انجام دهید. در شکل ۱-۵، این سه گام نمایش داده شده است. در گام اول گزینه Simulation را انتخاب کنید.

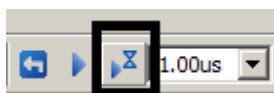

۱-۵: انتخاب گزینه Simulation

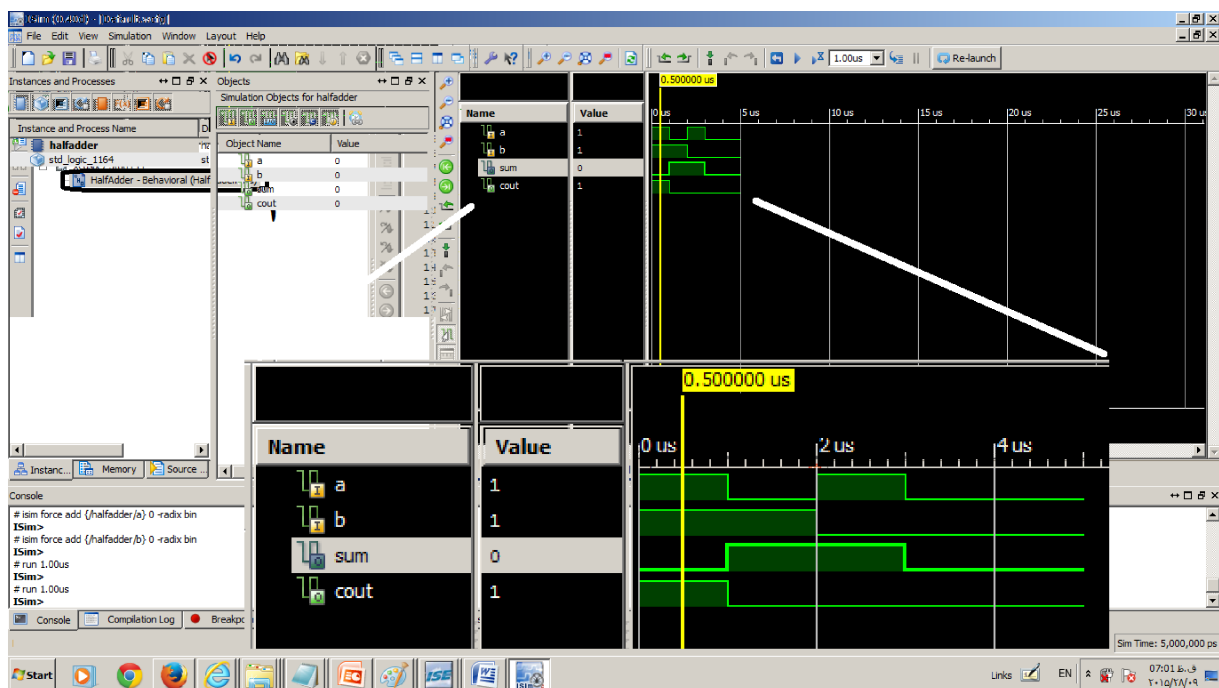
در گام دوم، روی نام فایل مورد نظر کلیک کنید (ممکن است در پروژه چندین فایل VHDL وجود داشته باشد که در این صورت با کلیک کردن روی نام فایل مورد نظر تعیین می‌کنید که قصد شبیه‌سازی کدام فایل را دارید)

در گام سوم، روی گزینه Simulate Behavioral Model، دابل کلیک کنید تا پنجره ISIM باز شود. در این گام به پنجره کنسول و پیغامهای نمایش داده شده نیز دقت کنید ممکن است در برنامه شما اشکالاتی وجود داشته باشد که پیغامهای آن در پنجره کنسول نمایش داده می‌شود. (نکته مهم: قبل از انجام مرحله ۳، با استفاده از گزینه Behavioral Check Syntax از صحت گرامری برنامه اطمینان حاصل کنید)

در برنامه ISIM شما می‌توانید با کلیک راست روی نام سیگنال‌ها و پورت‌ها و انتخاب گزینه Force Constant... به سیگنال‌های خود مقدار صفر یا یک را اختصاص دهید و شبیه‌سازی کنید. بعد از اینکه به سیگنال‌های خود مقدار دهی کردید با فشردن دکمه عملیات شبیه‌سازی شروع میشود و به مدت زمان نمایش داده شده در تگست باکس کنار علامت مثلث، شبیه‌سازی انجام خواهد شد.

در شکل ۱-۶، نتیجه شبیه‌سازی یک HalfAdder نمایش داده شده است:

۱-۶: نتیجه شبیه‌سازی یک HalfAdder

برخی از گزینه‌های پرکاربرد در نوار ابزار نرم افزار ISIM به شرح زیر است:

حذف شکل موجها و شروع مجدد شبیه‌سازی، بهتر است هنگام ورود به نرم افزار ISIM در لحظه اول این دکمه را بزنید	
اگر هنگام شبیه‌سازی، تغییراتی در برنامه VHDL اعمال شد و خواستید نتیجه تغییرات را در شبیه‌سازی هم ببینید این دکمه را بزنید تا مجدد فایل‌ها را لود کند	
ابزار زوم کردن روی شکل موجها، برای اینکه تمام شکل موجها را در صفحه ببینید (مثل شکل ۶-۱) لازم است با استفاده از این ابزار زمینه را فراهم کنید	